



## Okul Rehber Öğretmenlerinin Destek Eğitim Odalarının İşleyişine İlişkin Görüşleri

*Opinions of School Counselors on the Functioning of Resource Rooms*

### ÖZET

Bu araştırmanın amacı; destek eğitim odalarının işleyişinin okul rehber öğretmenlerinin gözünden belirlemek ve uygulamanın aksayan yönlerine okul rehber öğretmenlerinden çözüm önerisi sunmasını sağlamaktır. Çalışmamızda Samsun ilinin 4 merkez ilçesi olan İlkadım, Atakum, Canik ve Tekkeköyden 9 rehber öğretmen katılmıştır. Rehber öğretmenlerin seçiminde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış olup, konunun detaylı incelenmesi amaçlandığından bir nitel araştırma yöntemi olan durum araştırması yöntemi tercih edilmiştir.

Araştırmamızın sonucunda destek odasında eğitim alan öğrencilerin akademik yönden kendilerini geliştirdiği ve uygulamanın genel olarak öğrenciye fayda sağladığı anlaşılmıştır. Bu yararının yanında destek eğitim odalarının yeterli fiziksel ve donanımsal yapıya sahip olmadığı, destek eğitim odalarında gerekli eğitimi almış öğretmenlerin görev almadığı ve genel sınıflardan destek eğitim odasına alınan öğrencilerin bu sınıflardaki derslerine katılmadığı okul rehber öğretmenleri tarafından sorun olarak tespit edilmiştir. Okul rehber öğretmenleri, destek eğitim odalarında görev alan herkesin gerekli eğitimi alması, özel eğitim öğretmenlerinin bu odalarla ilgili görevlendirilmesi, destek eğitim odalarının gerekli fiziksel ve donanımsal özelliklere kavuşturulması ve destek eğitim odası eğitimlerinin genel sınıflardaki ders saatleri dışında verilmesi halinde sorunların çözüleceğini belirtmişlerdir.

**Anahtar Kelimeler:** Destek Eğitim Odası, Kaynaştırma Eğitimi, Eğitim

### ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the functioning of resource room application according to school counselors and to provide solutions from school counselors to these faulty aspects by identifying the faulty aspects of the application. 9 school counselors from İlkadım, Atakum, Canik and Tekkeköy, which are 4 central districts of Samsun province, have participated in our study. Purposive sampling method has been used to select the school counselors and the case study method, which is a qualitative research method, has been preferred since it has been aimed to examine the subject in depth.





As a result of our research, it has been understood that the students who have been educated in the resource room have improved themselves academically and the application has generally benefited the students. In spite of this benefit, the school counselors have mentioned the problems such as the resource rooms not having sufficient physical structure and equipment, the fact that the teachers who have received the necessary training do not take part in the resource room application, and the fact that the students who are taken from their own class and taken to the resource room cannot attend the lessons in their own class. The school counselors have suggested some solutions to these problems, such as giving the necessary training for everyone involved in these rooms, assigning special education teachers to these rooms, providing the necessary physical and hardware features for the resource rooms, and giving the resource room training after the lessons at schools.

**Keywords:** Resource Room, Inclusive Education, Education

### GİRİŞ

Dünyaya gelen her çocuğun, yetenekleri doğrultusunda eğitim alma ve gelişme hakkı vardır. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre yetenekleri ne düzeyde olursa olsun, her çocuğun kapasitesini geliştirecek eğitimi alması temel haktır (Birleşmiş Milletler [BM], 1990). Bu durum Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 28. maddesinde "Taraf devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul eder ve çocuğun özelliklerine göre eğitim almasını öngörür" ifadeleri ile açıkça vurgulanmıştır (BM, 1990). Geleneksel okulun amacı, belirli bir zaman dilimi içinde önceden belirlenen becerileri ve kazanımların elde edilmesi adına her bireye aynı eğitimi vermektir. Ancak her öğrenci aynı şekilde ve aynı zaman diliminde öğrenememektedir. Kimi öğrenciler akranlarından çok önce öğrenirken kimi öğrenciler ise akranlarına göre çok geç öğrenmektedir. İşte bu durumdaki öğrenciler için farklılaştırılmış eğitim olanakları sunulmalıdır (Tomlinson ve Allan, 2000).

Gelişmiş her ülke kalkınmasında yetişmiş insan gücünü büyük bir avantaj olarak görür ve vatandaşlarını bu doğrultuda iyi yetiştirmeye gayret eder. Bu nedenle normalin dışında bir hız ve yöntemle öğrenen öğrenciler için bu

Recep Dursun<sup>1</sup>   
Ahmet Elibol<sup>2</sup>   
Gamzenur Çavuş<sup>3</sup>   
Ergün Tuncer<sup>4</sup> 

### How to Cite This Article

Dursun, R., Elibol, A., Çavuş, G. & Tuncer, E. (2023). "Okul Rehber Öğretmenlerinin Destek Eğitim Odalarının İşleyişine İlişkin Görüşleri", Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences, 9(65):3075-3081. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/JOSH.AS.70669>

Arrival: 15 May 2023

Published: 30 June 2023

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

<sup>1</sup>Müdür Yardımcısı, MEB, Samsun, Türkiye

<sup>2</sup>Öğretmen, MEB, Samsun, Türkiye

<sup>3</sup>Müdür Yardımcısı, Samsun, Türkiye

<sup>4</sup>Müdür, Samsun, Türkiye

öğrenmelerine uygun bir yöntem izlenmesi gerekmektedir. Ancak bu sayede ülkeler sahip olduğu bütün insan kaynağını gerek duyulan bilgi ve beceriyle donatabilir.

Farklı öğrenme ihtiyacı bulunan özel gereksinimli öğrenciler için bir dizi eğitsel faaliyet planlaması yapılmalıdır ki buna özel eğitim denir. Özel eğitim amacıyla birçok hizmet sunulmaktadır. Özel gereksinimli öğrencilere sunulan özel eğitim hizmetlerinden biri de kaynaştırma eğitimidir. Kaynaştırma; özel gereksinimli olan öğrencilerin eğitimlerini, akranlarının devam ettiği okullarda ve onlarla aynı sınıflarda sürdürmesi ve öğrenciye toplumun bir bireyi olma fırsatı sunan eğitim yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır (Sucuoğlu, 2006). Kaynaştırma eğitim önceleri özel gereksinimli öğrencilerin genel sınıflarda eğitim görmesi şeklinde uygulanmaktaydı. Ancak yeni yaklaşımda kaynaştırma eğitimi özel gereksinimli öğrencilerin genel sınıflarda eğitim görmesinin yanında özel eğitim öğretmenlerinden ya da diğer uzmanlardan destek de alması şeklinde uygulanmaktadır. Bu uygulama, destek odası denilen özel eğitim araç-gereçleriyle donatılmış, bu alanda özel eğitimi almış eğitimciler aracılığıyla yapılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde ise destek eğitim odası, tam zamanlı kaynaştırma ya da bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrenciler ile özel yetenekli öğrencilere ihtiyaç duydukları alanlarda destek eğitim hizmetleri verilebilmesi için düzenlenmiş ortam olarak tanımlanmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018a).

Destek eğitim odası uygulaması yeni yaygınlaşmış olsa da aslında yeni bir uygulama değildir. Görme yetersizliği olan öğrencilere, 1930'lu yıllara kadar destek eğitim odası öğretmenleri tarafından eğitim hizmeti verilmiştir (Wiederholt, Hammill, & Brown, 1983). destek eğitim odası uygulaması eğitilebilir düzeyde zihinsel yetersizliği, hafif düzeyde duygusal bozukluğu ve öğrenme güçlüğü (ÖG) olan öğrenciler için 1960'ların sonlarına veya 1970'lerin başlarına kadar önerilmemiştir (Hammill, 1972).

Destek eğitim odasının başarısı aynı zamanda kaynaştırma eğitiminin de başarısını arttırmaktadır. Bu nedenle milli eğitim bakanlığı kaynaştırma öğrencilerinin bulunduğu okullarda destek eğitim odalarının da yaygınlaştırılmasını sağlamak için adımlar atmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının 2012-2016 Resmî İstatistik Programı verilerine göre her geçen yıl kaynaştırma öğrencilerinin sayısı artmaktadır. Artan kaynaştırma öğrenci sayıları nedeniyle destek eğitim odaları ve bu odalardan eğitim gören öğrencilerin sayısı da artmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının 2012-2016 Resmî İstatistik Programı verilerine göre 2013-2014 eğitim-öğretim yılında ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim okullarında kaynaştırma uygulamalarından yararlanan toplam öğrenci sayısı 173.117'dir. Bu öğrencilerin 152.485'i ilkökul ve ortaokullardadır. Ortaöğretim okullarındaki kaynaştırma öğrencisi sayısı ise 20.632'dir (MEB, 2014). Milli Eğitim Bakanlığının 2017-2018 yılı istatistikleri incelendiğinde 2.601'i okul öncesi, 105.098'i ilkökul ve 108.753'ü ortaokul ve 41.318' de ortaöğretim olmak üzere toplam 257.770 öğrencinin kaynaştırma eğitimine devam ettiği görülmektedir (MEB, 2018b). Bakanlığımızın resmi istatistiği incelendiğinde kaynaştırma öğrenci sayılarının genel anlamda artış gösterdiği görülmekte olup ortaöğretim kademesindeki kaynaştırma öğrenci sayısının oransal olarak iki kattan fazla artması dikkat çekmektedir.

Destek eğitim odalarıyla ilgili yapılan benzer çalışmalara bakıldığında şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- 1.Yapılan akademik çalışmalar daha çok üstün yetenekli, işitsel veya konuşma engeli olan öğrencilerle ilgili yapılmıştır.
- 2.Bu çalışmaların en önemli ortak sonucu, destek eğitim odasında eğitim gören öğrencilerin akademik olarak gelişme göstermesidir.
- 3.Çalışmaların bir çoğunluğunda destek odalarında yeterli eğitim araç-gerecin bulunmaması nedeniyle istenilen eğitimin verilemediği sonucu ortaya çıkmıştır.

### **Araştırmanın Amacı**

Bu araştırmanın amacı; Samsun ilinin merkez ilçelerindeki destek eğitim odalarının işleyişini, yararlarını ve aksayan yönlerini bu okullarda görev yapan rehber öğretmenlerin gözünden tespit etmektir.

Bu amaçla ilgili okul rehber öğretmenlerine şu sorular yöneltilmiştir:

- 1-Okulunuzdaki destek eğitim odası uygulamasının öğrenci gelişimlerine katkıları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
- 2-Destek eğitim odası uygulamasının aksayan yönleri sizce nelerdir?
- 3-Destek eğitim odasının daha yararlı olması için sizce neler yapılmalıdır?

## YÖNTEM

### Araştırmanın Modeli

Okul Rehber Öğretmenlerinin Destek Eğitim Odalarının İşleyişine İlişkin Görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada bir nitel araştırma yöntemi olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Durum araştırması yöntemi, araştırmaya konu olan olayın detaylı incelenmesine olanak verdiği için tercih edilmiştir. Araştırma verilerine ulaşmak için literatür taraması yapılmış ve çalışmaya katılan rehber öğretmenlere yarı yapılandırılmış görüşme soruları yönetilmiştir.

### Çalışma Grubu

Araştırmamıza Samsun ilinin merkez ilçeleri olan İlkadım, Atakum, Canik ve Tekkeköy ilçelerinde görev yapan ve çalıştığı ortaokullarda destek odası bulunan 9 gönüllü rehber öğretmenler katılmıştır. Bu öğretmenlerin seçiminde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Rehber öğretmenlerin isteğiyle isimleri ve çalıştığı kurumların isimleri paylaşılmamıştır. Rehber öğretmenler RHB1, RHB2 şeklinde sıralanarak ifade edilmiştir.

### Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin toplanmasında literatür taraması yapılmış ve yarı yapılandırılmış görüşme formu çalışmaya katılan rehber öğretmenlere uygulanmıştır. Bu çalışma için hazırlanan görüşme formu için konunun uzmanı bir akademisyenden destek alınmıştır. Formun uygulanması esnasında katılımcılardan gelen cevaplara göre form güncellenmiştir.

Katılımcıların yöneltilen sorulara samimi cevaplar vermesi istenmiş ve samimi cevaplar verdikleri varsayılmıştır. Katılımcıların da izniyle görüşme kayıt altına alınmış Mirosoft Word aracılığıyla görüşme yazıya geçirilmiştir. Katılımcıların cevap vermek istemedikleri soruları geçmelerine izin verilmiştir.

Verilerin analiz edilmesinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz yöntemine uygun düzenlenen verileri desteklemek amacıyla katılımcıların cevaplarından alıntılar yapılmıştır.

## BULGULAR

Araştırma bulguları katılımcı rehber öğretmenlerin görüşlerine göre düzenlenmiştir.

### Destek Eğitim Odası Uygulamasının Öğrenci Gelişimlerine Katkısı

Katılımcı rehber öğretmenlerin tamamı öğrencilerin akademik gelişimlerine destek odasının olumlu katkı verdiğini beyan etmiştir. Rehber öğretmenlere göre; öğrenciler, destek eğitim odasında katıldıkları derslerden katılmadıkları derslere göre daha başarılı olmuşlardır. Matematik, Türkçe başta olmak üzere her öğrenci destek eğitim odasındaki derslerde daha başarılı olmuştur. Ancak bu derslere diğer derslerden alınarak katıldıkları için diğer dersleri kaçırmaktadırlar. Bu durumun dezavantajına rağmen uygulamanın öğrencilerin akademik gelişimlerine katkı sunduğu konusunda rehber öğretmenler hemfikirlerdir. Ancak; öğrencilerin diğer arkadaşlarından ayrı bir yerde eğitim görmesi nedeniyle bazı öğrencilerde sosyalleşme anlamında sorunlar olduğu katılımcı rehber öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Rehber öğretmenler bu nedenle bazı öğrencilerin destek odasına istekli katılmadıklarını, diğer öğrencilerin kendilerini bu şekilde bilmesininin arkadaşlıklarını bozacağını düşündüklerini ifade etmiştir. Konuyla ilgili fikir beyan eden rehber öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

“Destek eğitim odasındaki öğrencilerimi çok daha iyi. Odadaki eğitime katılmadan önce okuma ve yazma bilmeyen öğrencilerimin bile gelişme kaydettiğini gördük. Bu bizler ve öğrenciler için çok iyi. Öğrendiklerini gördükçe onların da özgüvenleri artıyor ve daha istekli oluyorlar(RHB1).”

“Destek eğitim odasındaki uygulama bütün aksaklıklarına rağmen iyi gidiyor. Yıllardır bu uygulamayı izliyorum. Görev yaptığım bütün okullarda geriye giden bir öğrencim olmadı. Sayıları bile tanımayan öğrencilerimin yaşını hesaplayabilmesi büyük bir gelişme. Tabi odadaki araç-gereçler yeterli olsa çok daha iyi sonuçlar elde ederiz. Buna rağmen bu uygulama iyi ki var(RHB2).”

“Destek eğitim uygulaması öğrenciler için çok yararlı. Severek gidiyor bizim öğrenciler. Bunda destek eğitim odasında görev yapan öğretmen arkadaşlarının payı büyük. Hepsi büyük bir özveri ile çalışıyor. Ancak, öğrencilerin destek eğitim odasındaki derslere katılırken bazı dersleri kaçırmaları çok doğru değil. Öğrencilerin bu derslerde kaynaştırma öğrencisi olmasına rağmen geri kalması sistemin eksik yönü. Programa göre destek eğitim odasında matematik dersine gelen öğrencinin o an genel sınıftaki Türkçe tersine girememesi çok mantıklı değil. Ama buna rağmen bu uygulama sürekli devam etmeli öğrenciler için(RHB3).”

“Öğrencilerimden bazıları pek bu odaya gitmek istemiyor. Sınıftaki bazı öğrencilerin odayla ilgili ona soru sormalarından rahatsız. Kendini kötü hissediyorlar. Bu konuyla ilgili görüşme yaptığım öğrenciler oldu. Daha çok içine kapanık öğrencilerimde bunu görüyorum. Bu olumsuz durumun dışında öğrencilerin akademik durumlarına

faydaları oluyor. Derslerinde daha başarılı oluyor destek odası sınıfı sayesinde. Başarılı oldukça da özgüvenleri artıyor(RHB4).”

“Destek eğitim odasındaki öğrencilerimin dersleri genelde iyiye gidiyor. Bu güzel bir gelişme. Genel sınıfta bu imkan pek olmuyor. Sınıflarımız 40 kişilik genelde. Bir kaynaştırma öğrencisinin o kalabalıkta 40 dakikada bir şey öğrenmesi neredeyse imkansız. Ne öğreniyorlarsa destek odası sınıfında öğreniyor çocuklar(RHB5).”

“Kaynaştırma öğrencileri genelde içe kapanık asosyal çocuklar. En azından bizimkiler öyle. Arkadaşlarından ayrı bir odada eğitim görmeleri onlar için bu anlamda kötü oluyor. Özellikle ilk kez bu odada eğitim alan öğrenciler pek istekli olmuyor. Ancak bu odadaki eğitimle her öğrencim az ya da çok derslerinde daha başarılı oluyor. Bu isteksiz öğrencilerim başarmanın tadını aldıkları için daha sonraları istekli bir şekilde bu odaya gelmeye başlıyor. Keşke öğrencilerin genel sınıflardan ayrılmadan bu eğitimleri almaları mümkün olsa(RHB6).”

“Destek eğitimi odasının avantajları, dezavantajlarından daha fazla. Öğrenciler özel ders gibi bir eğitim alıyorlar. Üstelik daha donanımlı bir sınıfta oluyor bu. Öğretmenlerimiz de bu konuda hem deneyimli hem de eğitimi. Haliyle öğrenciler için çok faydalı sonuçlar ortaya çıkıyor( RHB7).”

“Okulumda kaynaştırma öğrencileri için destek eğitim odası faydalı oluyor. Çocuklar genel sınıfta öğrenemediğini öğreniyor. Üstelik kendini de daha iyi ifade ediyor. Destek odasında 2 kişiler. Genel sınıfta 35. Birebir özel ders gibi oluyor. Ders başarısı için bundan iyisi olamazdı. Ancak bu işin bir de sosyal yönü var. Destek odasından kendi sınıflarına geri geldiklerinde diğer arkadaşlarının acımasız davranışlarına mağruz kaldıkları oluyor. Zaten hassas çocuklar bunlar etkileniyorlar. Bu noktada ders öğretmenlerine çok iş düşüyor. Arkadaşlarımız genel anlamda bu konuda hassas (RHB8).”

“Destek eğitim odasından her sene başarılı sonuçlar alıyoruz. Hem bu odadan yararlanan öğrenciler memnun hem de öğretmenler olarak bizler memnunuz. Kendi sınıfında sosyalleşiyor öğrencilerimiz. Destek odasında da temel becerilerini öğreniyor. Okuma yazmayı bile burada öğrenen öğrencilerimiz oldu(RHB9).”

### **Destek Eğitim Odasının Aksayan Yönleri**

Katılımcı rehber öğretmenler genel olarak destek eğitim odalarının yeterli donanıma sahip olmadığını belirtmişlerdir. Birçok okulda destek odası eğitimlerinin o an okuldaki boş sınıflarda yapıldığı, olması gereken araç gereçlerin ya hiç olmadığı ya da yetersiz olduğu rehber öğretmenlerin ifadelerinden anlaşılmaktadır. Rehber öğretmenlerin bahsettiği sorunlardan biri de destek odasında görev yapan birçok öğretmenin konuyla ilgili yeterli eğitimleri almamış olmasıdır. Bu eğitimleri almamış öğretmenlerin alan öğretmenlere göre daha çok zorlandığı ve sık sık okul rehber öğretmeninden destek alma ihtiyacı hissettikleri görülmüştür.

Konuyla ilgili görüşlerini beyan eden bazı öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

“ Destek eğitim odamızda yeterli donanıma sahip değiliz maalesef. Odamız boş sınıfı birkaç materyalin konulmasıyla oluşturuldu 3 yıl önce ve eksikleri çok fazla. Donanımsal olarak daha iyi şartlara sahip olmamız gerekiyor. Kurulduğu yıldan itibaren her sene daha iyi bir oda haline geldi son ödeneklerle ama henüz yeterli değil(RHB1).”

“ Destek eğitim odasındaki en önemli sorunumuz odanın yeterli araç gerece sahip olmaması diyebiliriz. Bu odanın önemi yeni yeni anlaşıldı ve odanın daha da yeterli hale getirilmesi için son 1-2 yıldır çabılıyor okul idaremiz. Destek eğitim odasında görev almak isteyen öğretmen sayımız da her sene artıyor. Bu güzel bir şey ama her öğretmenimizin bu konuda eğitimi yok maalesef. Bu da destek eğitim odasındaki faaliyetlerin kalitesini düşüren bir konu( RHB2).”

“ Destek eğitim odamızda fiziksel anlamda bir sıkıntımız yok. Bir proje kapsamında yapıldığı için her şeyi tam örnek bir destek eğitim odasına sahibiz. Ancak destek eğitim odasında görev alan öğretmenlerimizle ilgili sorunlarımız oluyor. Öğretmenlerimiz bu konuda eğitimsiz ve ne yapacaklarını bilemiyor maalesef. Çoğu zaman ben rehberlik etmeye çalışıyorum. İşitme de sıkıntısı olan bir öğrencimizle ilgili yeterli eğitimi olmayan bazı arkadaşlarımız zorlanıyor ve o öğrencinin destek odasında çalışmak istemiyorlar. Çünkü kendilerini bu konuda yetersiz görüyorlar. Aynı zamanda görme problemi olan öğrencimiz de var. Bu öğrencilerin her biri bu konuda uzman olan öğretmenlere ihtiyaç duyuyorlar(RHB3).”

“ Destek eğitim odasında eğitim alan 14 öğrencimiz var. Kiminin hafif düzeyde zihinsel yetersizliği var, kimininse fiziksel olarak kısmen görme ve işitmede sıkıntıları var. Her birinin özelliğine göre destek eğitim odaları oluşturduk. Fiziksel olarak tamamız. Ancak öğretmen arkadaşlarımız bu birbirinden farklı özelliklerle destek eğitim odasına alınmış öğrencilere nasıl davranacağı konusunda tereddüt yaşıyorlar. Onlara birerbirde nasıl öğretebileceklerini bilemeyebiliyorlar. Bu nedenle onlara ben yardımcı olmaya çalışıyorum ama ne kadar yetebiliyorum tartışmalı bir konu. Bu oda hemen hemen her öğrencimiz için verimli oluyor ama bu eğitim konusunda gerekeni yaparsak çok daha yararlı bir hale getirebiliriz destek eğitimi odalarını(RHB4).”

“ Fiziksel yetersizlikler destek eğitim odalarımızın en önemli sorunları. Şu an odalarımız sadece birebir ders yapılabilen bir sınıf halinde. Halbuki burada her öğrencinin yetersizliğine göre özel araç ve gereçler olmalı bu destek eğitim odalarında (RHB6).”

“Destek eğitim odası olarak belirledimiz yerler var okulumuzda. Bu odalarda öğrencilerimiz aşamada kaydediyor ama bazı aksayan yönleri var bu uygulamanın. En önemlisi bana göre öğretmenlerimizin eğitimi. Bizim okulumuzdaki öğretmenler kendi branşlarında uzmanlar. Ancak bu çocuklarla ilgili bir özel eğitim öğretmeni gerekiyor. Ya da mevcut öğretmenlerimizin bu alanda kapsayıcı bir eğitim alması lazım. Ancak o zaman öğretmenlerimiz tam anlamıyla verimli olabilir. Şuan bu destek eğitim odasının tek faydası eğitimin birebir olmasında(RHB7).”

“ Öğrencilerimiz için faydalı bir uygulama destek eğitim odası ancak birçok eksiği var bu uygulamanın. Destek eğitim odasının olduğu okullarda bir özel eğitim öğretmenin bulunmaması büyük bir eksiklik bence. Bu eğitimi sadece branş öğretmenleri ve okul rehber öğretmeniyle yürütmeye çalışmak çok doğru değil. Okulumdaki öğretmenlerin bu konuda hiçbir eğitimi de olmadığından bütün iş yükü bana kalıyor. İş yükünü de geçtim ben de yeterince faydalı olamıyorum. Çünkü tam olarak benim de uzmanlığım değil bu konu. Biz rehber öğretmenler olarak bu konuda farklı eğitim ve seminerlere katılıyoruz ama kapsayıcı bir eğitimden de geçmiyoruz. Mutlaka destek eğitim odasının olduğu her okula alanında uzman danışmanlık yapabilecek bir özel eğitim öğretmeni atanmalı(RHB8).”

“ 2 önemli problem var destek eğitim odalarıyla ilgili ve en önemlisi, bu odalarda görev alan öğretmenlerin konuya özel eğitim almamış olması. Birbirinden çok farklı yetersizlikleri olan çocuklarla ilgili her öğretmen arkadaşım farklı çaresizlikler yaşıyor. Sürekli benden destek almaya çalışıyorlar. Ben de küçük çaplı seminerlerde öğrendiğim kadarıyla yardımcı olmaya çalışıyorum ama yeterli değil. Mutlaka bu konulara tamamen hakim bir özel eğitim öğretmeni olmalı okulda. En azından ilçede her an ulaşabileceğimiz biri olmalı. Bir diğer konu ise, destek eğitim odalarının donatı eksikliği. Eskisinden daha iyi odalarımız ama henüz yeterli durumda değil. Haliyle bu durum öğrencilerin aldığı eğitimin kalitesini de düşürüyor( RHB9).”

### **Destek Eğitim Odasının Daha Yararlı Olması İçin Neler Yapılmalıdır**

Çalışmaya katılan rehber öğretmenlerin birçoğu destek eğitim odasında görev alacak her öğretmenin kapsayıcı bir eğitime tabi tutulmasını ve bu eğitim sonucunda başarılı olan öğretmenlerin destek eğitim odasında görev yapabilmelerini önermişlerdir. Bazı rehber öğretmenler bunu da yeterli görmemiş olup, konusunda uzman bir özel eğitim öğretmenin her okulda veya ilçede bulunması ve destek eğitim odalarıyla ilgili okullara danışmanlık yapması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Araştırmaya katılan rehber öğretmenlerin büyük bir kısmı destek eğitim odalarının, odalarda eğitim alacak her bir öğrencinin özelliğine göre donatılması gerektiğini söylemişlerdir. Aynı odada işitsel, zihinsel ya da bendensel bir engeli bulunan her öğrencinin aynı materyallerle öğrenmesini beklemenin doğru olmadığını belirtmişlerdir.

Konuyla ilgili görüş belirten bazı rehber öğretmenlerin ifadeleri aynen şu şekildedir:

“ Okulumuzdaki destek eğitim odalarının öğrencilerin öğrenme güçlüğüne göre düzenlenmesi gerekiyor. Bizimki boş sınıftan dönüştürülmüş bir yer. Hemen hemen hiçbir materyal yok. Her türlü öğrenme güçlüğüne göre profesyonel materyaller gerekiyor(RHB1).”

“ Öncelikle destek eğitim odasında görev alacak her öğretmene detaylı eğitimler verilmeli. Her türlü öğrenme güçlüğüne göre ayrı ayrı eğitimler. Bu çok önemli bir konu. Öğretmen sınıfa girdiğinde hiçbir tereddüt yaşamadan ne yapacağını bilmeli. Hem kendi rahat etmeli, hem öğrenci daha iyi öğrenebilmeli hem de okul rehber öğretmenleri olarak bizler zorlanmamalıyız. Bir diğer önemli konu ise destek eğitim odamızın fiziksel yapısı ve öğrenme araç-gereçlerinin eksik olması. Çok pahalı ve alımlı araç-gereçler değil bunlar. Mutlaka her okulunki tam ve eksiksiz bir şekilde kullanıma hazır olmalı(RHB2).”

“ Mutlaka gerekli olan eğitimler herkese verilmeli. Okulda destek eğitim odasında görev almak isteyen her öğretmen, okul idarecisi ve rehber öğretmen bu eğitime katılmalı. Katılmalı ki bu konunun eğitimini anlayabilelim. Sadece öğretmenin eğitim alması da yetmiyor. Yöneticiler de alsın ki bu destek eğitim odalarının ne kadar önemli olduğunu uzmanından öğrensinler. Her ne kadar okul rehber öğretmeni olsak da bizlerin de bu eğitime ihtiyacı var. Destek eğitim odası bambaşka bir uzmanlık konusu çünkü. Bu konunun dışında bir sorunumuzun olduğunu düşünmüyorum(RHB3).”

“ Destek eğitim odası konusu yeni yeni yaygınlaşan bir olay ve artık hemen hemen her okulda var. Birçok okul ve öğretmen ezbere yapıyor bu işleri. Hiç eğitim almadık diyemem ama eğitimlerin yeterli olmadığı da bir gerçek. Destek eğitim odasıyla ilgili herkesin kapsamlı bir eğitim alması gerekiyor( RHB4).”

“ Destek eğitim odalarının fiziksel yapısı çok kötü. Mutlaka iyileştirilmesi gerekiyor. Öğrencinin yetersiz olduğu alana özgü materyaller bulunmalı. Ayrıca bu eğitimlerin ders saati içerisinde yapılması da doğru değil. Öğrenci arkadaşlarının arasından alınarak ayrı bir odaya alınmak istemiyor. Bunun yerine destek eğitim odası ders saatleri dışında yapılmalı. Hem böylece genel sınıfta alındığı dersten de geri kalmamış olur(RHB5).”

“ Fiziksel olarak destek eğitim odalarının donatılması şart. Öğrencinin sadece birebir ders aldığı bir yer olmaktan çıkmalı, öğrenciye özgü materyallerle donatılmış yerler olmalı. Ayrıca destek eğitim odası ders saatleriyle ilgili de değişiklik olmalı bence. Ders saatleri içinde yapılıncaya öğrenci genel sınıftaki dersine katılmıyor. Bence destek eğitim odası genel sınıftaki derslerinin üzerine verilen bir eğitim olmalı(RHB6).”

“ Destek eğitim odasıyla ilgili başta branş öğretmeni olmak üzere herkes genel eğitimlere tabi tutulmalı mutlaka. Özellikle branş öğretmeni her duruma karşı ne yapılması gerektiğiyle ilgili eğitilmiş olursa işimizi daha doğru yapmış oluruz. Ayrıca destek eğitim odasının ders programı da titizlikle yapılmalı ve gerektiğinde değiştirilmeli. Yıl boyunca aynı program uygulandığında öğrenci hep aynı saatte aynı dersten almıyor ve öğrenci o dersi hep kaçırmış oluyor(RHB7).”

“ Destek eğitim odası bir özel eğitimdir ve bu iş mutlaka özel eğitimciler tarafından ya da onların kontrolünde yapılmalıdır bence. Bizler rehber öğretmeniz derslere giren arkadaşlarımız da branş öğretmenleri. Bu konuların uzmanı kesinlikle değiliz. Okullarımız da sadece destek eğitim odalarındaki eğitimden sorumlu özel eğitimciler atanmalı. Bizler onların koordinasyonunda bu eğitimleri gerçekleştirmeliyiz diye düşünüyorum(RHB8).”

“ Destek eğitim odalarının olduğu her okula özel eğitim öğretmenleri atanmalı. Bu işler biz rehber öğretmenlerin koordinasyonunda doğru yürümüyor. Özel eğitim öğretmenleri derslere ilgili branş öğretmenleriyle birlikte girmeli. Bence bu eğitimlerin saatleri de ders saati dışında olmalı. Öğrenciler kendi genel sınıflarındaki derslerden de geri kalmamalı. Ayrıca destek eğitim odalarının fiziksel ve donanımsal eksiklikleri de giderilmeli. Bütün bunlar yapıldığında destek eğitim odasından gördüğümüz yararı kat ve kat arttırmış oluruz(RHB9).”

## SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmamızın sonucunda destek eğitim odalarının kaynaştırma eğitimine alınan öğrenci sayılarının artmasına paralel olarak arttığı ve artık hemen hemen her okulda bu odaların bulunduğu görülmüştür. Konumuzla ilgili yapılan diğer çalışmalarda da görüldüğü gibi bizim çalışmamız da destek eğitim odalarının öğrencilerin akademik gelişimleri üzerinde olumlu bir etki bıraktığı sonucuna varmıştır. Destek eğitim odalarına alınan öğrencilerin başarılarının arttığı, okuma yazma bile bilmeyen öğrenciler de aşama kaydedildiği okul rehber öğretmenlerince ifade edilmiştir.

Destek eğitim odalarının bu yararlarının yanında bazı sorunları da beraberinde getirdiği çalışmamızın sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu sorunları genel olarak şu şekilde ifade edebiliriz:

1-Destek eğitim odalarının fiziksel ve donanımsal olarak yapısı yeterli değildir. Çoğu okulda destek eğitim odaları öğretmenlerin kaynaştırma öğrencileriyle birebir ders yapabildiği boş sınıflardan ibarettir.

2-Destek eğitim odalarında görev alan branş öğretmenleri ve okul rehber öğretmenleri yeterli eğitime sahip olmadıkları için zorlanmaktadır. Farklı öğrenme güçlükleri bulunan öğrencilere karşı ne yapacağını bilemeyen öğretmenler, kendilerince daha az zor olan öğrencilerin destek eğitim odalarına girmek istemektedirler

3-Destek eğitim odalarında derslerin ders saatleri içinde genel sınıflardan öğrencilerin alınması suretiyle yapılmaktadır. Bu da öğrencinin genel sınıflardaki derslerine katılmamasına yol açmaktadır.

4-Öğrenciler genel sınıflardaki arkadaşlarının arasından alınarak başka bir yerde sınıfa alınmayı istememektedir. Kendini bu nedenle eksik hissedebilmektedirler.

Çalışmaya katılan okul rehber öğretmenleri Destek eğitim odasının daha yararlı olması için aşağıdaki önerilerde bulunmuşlardır:

1-Destek eğitim odasında görev alacak her öğretmenin, okul rehber öğretmenini ve okul yöneticilerinin konuyla ilgili kapsamlı eğitimlere alınması gerekmektedir.

2-Destek eğitim odasının fiziki yapısının düzeltilmesi ve destek eğitim odalarında bulunması gereken eğitim araç ve gereçlerinin temin edilmesi gerekmektedir.

3- Destek eğitim odasının bulunduğu her okulda bir özel eğitim öğretmeni bulunmalıdır. Branş öğretmenleri derslere özel eğitim öğretmenleriyle birlikte girmeli veya özel eğitim öğretmenlerinin danışmanlığında gerekli eğitim-öğretim hizmetleri sürdürülmelidir.

4-Destek eğitim odasının ders saatleri ders saatleri dışında yapılmalıdır. Böylece hem öğrencilerin genel sınıflardaki dersleri kaçırmaması sağlanır hem de öğrencinin genel sınıfında arkadaşlarının yanında alınarak kendini kötü hissetmesi engellenmiş olur.

#### KAYNAKÇA

Birleşmiş Milletler [United Nations]. (1990). BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme [The United Nations Convention on the Rights of the Child]. Retrieved from: [https://www.unicef.org/turkey/crc/\\_cr23c.html](https://www.unicef.org/turkey/crc/_cr23c.html)

Hammill, D. D. (1972). The resource room model in special education. *The Journal of Special Education*, 6, 349-354. doi: 10.1177/002246697200600406

Kale, M., Demir, S (2017) İlokullardaki Destek Oda Eğitiminin Türkçe ve Matematik Derslerindeki Başarısı Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi, *Türk Bilim Vakfı Dergisi*: Ankara

Milli Eğitim Bakanlığı [Ministry of National Education] (2018a). Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği [Ministry of National Education Special Education Services Regulation]. T.C. Resmi Gazete [Turkish Republic Official Journal], 30471, 7 Temmuz [July], 2018.

Milli Eğitim Bakanlığı [Ministry of National Education] (2014). Milli Eğitim istatistikleri/örgün eğitim [National Education statistics/Formal education].

[http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb\\_istatistikleri\\_orgun\\_egitim\\_2014\\_2015.pdf](http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_orgun_egitim_2014_2015.pdf) adresinden edinilmiştir

Milli Eğitim Bakanlığı [Ministry of National Education] (2018b). Milli Eğitim istatistikleri/örgün eğitim. [National Education statistics/Formal education].

[https://sgb.meb.gov.tr/meb\\_iys\\_dosyalar/2018\\_09/06123056\\_meb\\_istatistikleri\\_orgun\\_egitim\\_2017\\_2018.pdf](https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_09/06123056_meb_istatistikleri_orgun_egitim_2017_2018.pdf) adresinden edinilmiştir

Pemik, K., & Levent, F. (2019). Üstün yetenekli öğrencilere destek odasında verilen eğitime ilişkin okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 20(2), 313-338. doi: 10.21565/ozelegitimdergisi.446598

Sucuoğlu, B., & Kargın, T. (2010). İlköğretimde kaynaştırma uygulamaları [Inclusive practices in primary education]. Ankara: Kök Yayıncılık.

Tomlinson, C. A., & Allan, S. D. (2000). *Leadership for differentiating schools and classrooms*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Yazıcıoğlu, T. (2020). Destek Eğitim Odalarında Görev Yapan Öğretmenlerin Destek Eğitim Odalarının İşleyişine İlişkin Görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*: Ankara

Wiederholt, L., Hammill, D. D., & Brown, V. (1983). *The resource room teacher*. Boston: Allyn and Bacon